

Azimova Maftuna Azamdjonovna

Farg'ona viloyati Farg'ona tumani

19- maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annatsiya: *Har bir jamiyatning kelajagi uning ajralmas qismi va hayotiy zarurati bo'lgan ta'lim tizimining qay darajada rivojlanganligi bilan belgilanadi.*

Kalit so'zlar: *Pedagogik texnologiya, tizimli metod, axborot vositalari, milliy dastur, o'qish samaradorligi, ta'lim tizimi, interfaol o'yinlar.*

Ta'lim to'g'risidagi Qonunining 26-moddasida ta'limni boshqarish bo'yicha maxsus vakolat berilgan davlat organlarining xuquq doirasiga "o'qitishning ilg'or shakllari va yangi pedagogik texnologiyalarni, ta'limning texnik va axborot vositalarini o'quv jarayoniga joriy etish" masalasi kiritilgan bo'lsa, Kadrlar tayyorlash milliy dasturida esa "ta'lim berishning ilg'or pedagogik texnologiyalarini, zamonaviy o'quv-uslubiy majmualarni yaratish va o'quv-tarbiya jarayonini didaktik jihatdan ta'minlash" zarur ekanligi belgilab qo'yilgan.

Pedagogik texnologiya – bu butun o'qitish va bilimlarni o'zlashtirish jarayonining o'z oldiga ta'lim shakllarini samaradorligini oshirish vazifasini qo'yuvchi texnik hamda shaxs resurslari va ularning aloqasini hisobga olib yaratish, qo'llash va belgilashning tizimli metodidir. Zamonaviy bilimlar sari keng yo'l ochish ta'limni takomillashtirishda pedagogik texnologiyalardan unumli foydalanish bugungi kunning eng asosiy talablaridan biridir.

Yangi pedagogik texnologiya darslarning an'anviy darslardan farqi shuki bu darsda o'quvchiga erkinlik muhitini yaratib berib, unga o'z fikrini yorqin bayon etishga imkon yaratib berishdir

Ta'limiy o'yinlardan, avvalo, mavzuga oid oddiy qiziqarli savol-javoblardan darsning ma'lum qismida foydalanish lozim. Shu tarzda testlar, boshqatirma, tez aytish kabi o'yinlar muntazam o'tkazib turilsa, o'quvchilarda ma'lum bir ko'nikmalar to'planib boradi.

Bu esa o'quvchilarda ma'lum bir tayyorgarlikni, mustaqil o'qishni, ommaviy axborot vositalarini kuzatib borishni talab etadi. Shunga ko'ra o'quvchilar egallashi shart bo'lgan ko'nikma va malakalar: qayta (ko'rsatma) olish, aniqlash (o'lchay) olish, tasvirlay olish, tushuntira olish va bashorat qila olish kabilarni hosil qiladi.

"Xarflarni esda saqlash" o'yini. O'yinning maqsadi: o'quvchilar tovushlarni to'g'ri talaffuz etishga va esda saqlab qolishga o'rgatish.

Qo'llanmalar: o'quvchilarga tanish bo'lgan turli predmetlarning rasmlari shu predmetlarning nomlari bilan boshlanadigan unli xarf na'munalari (kartochkalar)

O'yinning borishi: O'yinda sinf o'quvchilarining bir guruhi qatnashadi. O'yin boshqaruvchi o'yinning o'tkazilishi haqida tushuncha beradi va u oldingi darsda o'rganilgan o, a, l, n xarflar yozilgan kartochkalarni olib qoladi.

Bir guruh o`quvchilarga oy, olma, olxo`ri, olcha, ot, ari, anor, ayiq, archa, lola kabi predmetlarni rasmlari tasvirlangan kartochkalar tarqatiladi. O`yin boshqaruvchi o xarfi va predmet rasmi tasvirlangan kartochkalarni olib qo`yadi. So`ng boshqa a xarfi yozilgan boshqa bir kartochkani stol ustiga qo`yadi. O`yin ishtirokchilari esa shunga mos rasmlari kartochkalarni ko`rsatadilar.

O`yin ana shu holda davom etadi. Agar o`quvchi berilgan xarfni rasmlari kartochkadan topa olmasa, u o`z rasmlari kartochkasini ochib qo`yadi.

O`yin ishtirokchilaridan kimda kim xarf bo`yicha rasmlari kartochkani topib ayta olsa, shu o`quvchi kartochkasini hammaga ko`rsatib, keyin uni to`ntarib qo`yadi.

"Pochtachi o`yini". O`yinning borishi: O`quvchilardan biri pochtachi qilib tayinlanadi. Pochtachi sumkasida kartochkalar bo`ladi. Ular quyidagicha tuziladi:

1. So`zlardagi unli xarflar yoki bo`g`in tushib qoldiriladi: ...+ta, ...+na, bo+..., sho+... .

2. Tushirilgan xarflarni qo`yib so`z hosil qilish, ya`ni bo`g`inlarga xarflarni qo`shish: lim...n, tom...n, ...lim.

3. Ikki, uch so`zdan tuzilgan gaplar yozilgan kartochkalar. Bu gaplarda, biror so`z tushurib qoldiriladi.

O`quvchilar nuqtalar o`rniga shu so`zlarni topib yozadilar:

Lola mana...

Nabi ana...

Iqbol... ol

Dono... o`ynadi

"Quruvchilar" o`yini. Bu o`yinda berilgan so`zlarni o`z o`rniga qo`yib, chiroyli va to`g`ri gap tuza olgan o`quvchi g`olib hisoblanadi. Masalan: otdi, tong, sakkiz, soat, ketdi, Ravshan kabi gaplardan to`g`ri gap tuzdiriladi. Kim chiroyli va to`g`ri gaplar ko`p tuzsa, u yaxshi quruvchi hisoblanadi.

"Bu qanday so`z" o`yini. So`z uch xarfdan iborat. Birinchi xarf alfavitda o`n 16-o`rinda, keyingisi 15-o`rinda va oxirgisi 1-chi o`rinda turadi. Bu so`zni topib daftarga yozish. O`yin shu tariqa davom etadi.

Xulosa qilib aytganda, Boshlang`ich sinflarda pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati. Yuksak ma`naviyatga ega bo`lgan, barkamol, sog`lom avlodni tarbiyalab, yoshlarga ilg`or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalar asosida ta`lim berish mamlakatimizning ta`lim sohasidagi amalga oshirilayotgan ustuvor vazifalardan biridir. Shuningdek, komil insonni voyaga yetkazishda boshlang`ich ta`lim, shubhasiz, poydevor vazifasini o`taydi. Darslar jarayonida bolani qalban yuksak, ma`naviy boy qilib tarbiyalashda ajdodlarimiz yaratgan betakror asar durdonalaridan foydalangan holda bilim berish hamda odob-axloq qoidalari o`rgatish muhim ahamiyatga ega. Buning uchun birinchi navbatda, o`quvchini o`qish, bilim olishga ishtiyoqini o`stirish, ularning ma`naviy dunyosini boyitish zarur. Shundagina ertangi kunning ishonchli egasi bo`lgan farzandlarni munosib tarbiyalagan bo`lamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Pedagogik texnologiya asoslari". J.G'.Yoldoshev,S.A.Usmonov.Toshkent-2004y
2. Sayidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Moliya, 2003. –172 b.
3. Umarova M. 'qish kitobi: 3- sinf uchun darslik. 3-nashri. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
4. 4-sinf o'qituvchilari uchun ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini amaliyotga joriy etish bo'yicha metodik qo'llanma "Sharq" nashriyoti, Toshkent-2017.
5. "Практические пособие". С.Б.Кульнеевич, Т.П.Локосенина